

Modul

Tidskrift för Musikpolitik & kritisk musikskildring • KRITISK MUSIKPEDIAGOGIK

Musik og ny teknologi

Indhold

1984 årgang 6 nr. 26

Leder: Efter 1984? 3

TEMA: MUSIK OG DEN NY TEKNOLOGI

Valdemar Lønsted og Lars Nielsen: En periode med instrumentløs musik?

Interview med Kenneth Knudsen 5

*Christer Irgens-Møller: Om konsekvenserne af
brugen af ny teknologi i nyrock og electropop* . . . 16

Jesper Rantum: Revolutionen i musikverdenen . . . 26

UDENFOR TEMAET

*Jens Henrik Koudal og Lars Nielsen: 10 års-status
over 'den nye folkemusik'* 31

ANMELDELSER

Jesper Beckman: Standardværk med problemer . . 37

Hans Peter Larsen: Syngende sønderjysk 40

Lars Nielsen: Musik på Fyn 44

BOGLISTE 46

Forside: Arne Kjær

MODSPIL

TIDSSKRIFT FOR MUSIKPOLITIK *

KRITISKE MUSIKSTUDIER * KRITISK MUSIKPÆDAGOGIK

Redaktion:

Lars Ole Bonde, Sven Fenger, Hanne
Tofte Jespersen, Arne Kjær, Jens Hen-
rik Koudal (ansv. for dette nr.), Tho-
mas Larsen, Valdemar Lønsted, Lars
Nielsen, Ole Nørlyng, Karin Sivertsen.

Redaktionens adresse:

MODSPIL
c/o Forlaget Rhodos,
Strandgade 36,
DK-1401 København K.
Telefon: (01) 54 30 20.

Løssalg: Kr. 35,00 inkl. moms + porto.

Årsabonnement: Kr. 128,00 inkl.
moms og porto for 1984 nr. 23-26.
Abonnenter uden for Danmark ekskl.
22% moms + porto for forsendelse.

Tidligere numre: Nr. 1-22 kan bestilles
hos: Forlaget PubliMus, Musikviden-
skabeligt Institut, Universitetsparken
220, DK-8000 Århus C. Telefon:
(06) 19 47 22. Kontortid: Mandag-
fredag kl. 10-12.

Annoncepriser: 1/1 s. 800 kr.,
2/3 s. 600 kr., 1/2 s. 450 kr.,
1/4 s. 250 kr., 1/3 s. 325 kr.

ISBN: 87 7245 042 8
ISBN: 87 7496 973 0 årgang 1984
ISSN: 0105-9238
Produktion: RHODOS, København

Efter 1984?

Ved slutningen af et frygtet årstal må mange føle sig mættede med påtvungne dommedagsprædikener, dystre profetier eller gustne kommentarer, forvirrede over forandringernes hastighed, sørgmodige over de tabte illusioner, velvidende at den gamle verden aldrig kommer igen. Det kan snart ikke være fremmed for nogen mere, hvad der venter os indenfor en kort årrække: det elektroniske hjem med EDB-terminaler til alle tænkelige formål, hvorfra også det daglige arbejde ville kunne udføres via informationssamfundets bredbåndsnet. Udenfor hjemmet skimtes et arbejdsmarked med voksende automatisering, øget disciplinering og produktivitet, mere effektiv overvågning, manglende overblik for den enkelte arbejder som følge af den EDB-styrede produktion. Fagbevægelsens forsinkede teknologi-aftaler med arbejdsgiverne vedrørende omskoling og overførsel af arbejdskraft vil medføre en stadig svindende arbejdsstyrke med få højproduktive beskæftigede og et voksende antal arbejdsfri samfundsborgere, heriblandt flest unge. Den altovervejende mængde fritid vil medføre en astronomisk stigning i kulturindustriens tilbud for at få den slået ihjel på den mest behagelige måde. Og hvordan vil musiklivet så forme sig?

Der er al mulig grund til at tro, at den ny teknologi vil blive afgørende for fremtidens musikliv, i den forstand at de nye elektroniske instrumenter allerede har fæstnet sig markant i den kollektive bevidsthed. Udviklingen af disse vidundere går med rasende hast og konsekvenserne er ubønhørlige: en total omdefinering af musikerens og komponistens roller. Den danske altnuligmand og mediefigur, Fuzzy, giver i

DMT (nr. 6 1984) sin vurdering af fremtidens musik: de elektroniske medier, f.eks. synthesizeren, vil gøre den gammeldags uddannelse på skoler og konservatorier overflødig. Man kan i samspil med maskinen hurtigt komme frem til et færdigt, musikalsk produkt, alene – uden trælsom øvelse og gentagne irettesættelser fra en træt pædagog. For få penge kan man investere i et instrument, fodre det med et enkelt, sparsomt materiale i den ene ende og i den anden modtage en udarbejdet, fuldt orkestreret og klingende version af sin strøtanke. Komponist og musiker på samme tid, uden kendskab til noder, teori, spilleteknik, praksis – den fuldendte demokratisering af musiklivet.

Allerede nu eksisterer en form for synthesizer, Fairlight C.M.I., som blot skal fodres med en enkelt tone fra et instrument. Derefter er den i stand til at reproducere dette instruments hele toneomfang – også de enkelte mangler, dette måtte have. Således kan man indspille et studienummer med genkendelige instrumenter uden brug af musikere overhovedet, blot man har nogle programmer med f.eks. en trompet, en sax, en violin, etc. Dette giver naturligvis Dansk Musikerforbund nogle problemer. Formanden, Kurt Pedersen, har bramfrit udtalt, at disse musik-computere burde smadres med en forhammer, 35% af forbundets medlemmer er arbejdsløse, den ny teknologi truer den levende musik (Jyllands-posten d. 8.4.84).

Er dét de noget dystre perspektiver? Vil synthesizerens vidunderlige egenskaber medføre en forkastelse af de gamle instrumenter, af den hidtil kendte måde at musicere på? Hvilket musikalsk univers er vi

på vej ind i og hvilke nye oplevelser og erfaringer vil det berige os med? Om bl.a. disse ting handler dette nummers tema, belyst af en musiker, en tekniker og en underviser. Alle udtaler sig om den såkaldt rytmiske musik, et valg, vi på redaktionen har foretaget af hensyn til koncentrationen af emnet.

De franske kartofler er den i størrelse uanselige, men i udgangseffekt revolutionerende opfindelse. Med andre ord: *chips* – de integrerede kredsløb. Med disse blodlegemer i den elektroniske organisme er mulighederne for informationsprocesser vokset til det rentud ufattelige. Og fordi forskning og udvikling forløber så hurtigt, forstår vi ikke konsekvenserne, førend de er over os. Den amerikanske journalist, A. Toffler, mener i sin bog »Den tredje Bølge«, at der ikke er grund til at nære frygt for teknikkens sejr over mennesket. Han forestiller sig, at vi vil

ændre vores inderste bevidsthedsformer helt afgørende sammen med teknikken, vel at mærke i en positiv retning. Vi vil ændre vores måde at bo på, meddele os på, indgå i familiemønstre på, fordele arbejdet på og bruge vores kultur på. Den samme vision træffes hos mange andre samtidige, der befinder sig helt andre steder, lige fra de okkulte videnskabers talsfolk, etablerede naturvidenskabelige forskere til nogle af litteraturens forposter, f.eks. Marge Piercy med »Kvinde ved tidens rand«.

En vigtig del af disse kommende forandringer er musikkens, fordi den bringer os til at forstå, uden ord, hvad der sker med vores indre liv og dermed vil den blive en hjælp til at komme igennem de uundgåelige kriser, som den nye teknologis himmelfart i al sin mangfoldighed vil udløse.

*Jens Henrik Koudal, Valdemar Lønsted
og Lars Nielsen*

Forfattere:

Christer Irgens-Møller har undervist i gymnasiet, skriver free-lance til bl.a. Jazz Forum og er anmelder i Land og Folk. Som musiker medvirker han i Clinch (avantgardemusik) og Morads (ny jazz).

Jesper Ranum er EDB-uddannet og virker som studiemusiker hos bl.a. TV-2 og Lars Hug. Han spiller fast i et band, som får sin debut til foråret 1985, er konsulent i teknikken bag synthesizere og hans bog om samme emne anmeldes i dette nummer.

Jesper Beckman er stud.mag. i musik ved Køben-

havns Universitet og er formand for Dansk Elektronmusik Selskab.

Hans Peter Larsen er mag.art. og programmedarbejder ved Danmarks Radio.

Valdemar Lønsted er adjunkt i gymnasieskolen og medlem af Modspils redaktion.

Jens Henrik Koudal er arkivar, cand.mag. og medlem af Modspils redaktion.

Lars Nielsen underviser i gymnasieskolen, free-lance ansat i Danmarks Radio og på Information og er medlem af Modspils redaktion.